

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 21.9.2012
COM(2012) 530 final

2012/0260 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive Sveta 2001/110/ES o medu

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Cilj predloga za spremembo Direktive 2001/110/ES o medu¹ je:

- (a) uskladitev obstoječih izvedbenih pooblastil Komisije z določbami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in
- (b) v okviru sodbe Sodišča v zadevi C-442/09² brez poseganja v uporabo Uredbe (ES) št. 1829/2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi³ za med, ki vsebuje gensko spremenjeni (GS) cvetni prah izrecno pojasniti status cvetnega prahu kot sestavine medu za razliko od cvetnega prahu kot primesi k medu.

Razlogi za predlog in njegovi cilji

- (a) Cilj predloga je uskladitev obstoječih izvedbenih pooblastil Komisije na podlagi Direktive 2001/110/ES glede na razlikovanje med prenesenimi in izvedbenimi pooblastili Komisije, uvedenimi s členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), in podeliti Komisiji dodatna izvedbena pooblastila.

Pogodba ločuje med pooblastili, prenesenimi na Komisijo za sprejemanje nezakonodajnih aktov, ki se splošno uporabljajo in dopolnjujejo ali spreminjajo nekatere nebistvene elemente zakonodajnega akta, kot je določeno v členu 290(1) Pogodbe (delegirani akti), in pooblastili, prenesenimi na Komisijo za sprejemanje enotnih pogojev za izvajanje pravno zavezujočih aktov Unije, kot je določeno v členu 291(2) Pogodbe (izvedbeni akti). Pri delegiranih aktih zakonodajalec prenese na Komisijo pooblastilo za sprejemanje kvazi zakonodajnih aktov. Pri izvedbenih aktih je okvir precej drugačen. Za izvajanje pravno zavezujočih aktov Evropske unije so dejansko pristojne predvsem države članice. Vendar, če uporaba zakonodajnega akta zahteva enotne pogoje za njegovo izvajanje, je Komisija pooblaščen, da sprejme te akte. Uskladitev Direktive 2001/110/ES z novimi pravili iz Pogodbe odraža to razliko.

Poleg tega so bile v okviru pregleda prenosa pooblastil, podeljenih Komisiji po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe, pregledane določbe navedene direktive, da bi ugotovili morebitne dodatne potrebe v smislu pooblastil, ki se prenesejo na Komisijo v skladu z novo klasifikacijo iz Pogodbe.

- (b) Po predlogu za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (zadeva C-442/09) je sodišče izdalo sodbo, s katero opredeljuje cvetni prah v medu kot sestavino v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z

¹ UL L 10, 12.1.2002, str. 47.

² Zadeva C-442/09, Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 6. septembra 2011 (predlog za sprejetje predhodne odločbe Bayerischer Verwaltungsgerichtshof – Nemčija) – Karl Heinz Bablok in drugi proti Freistaat Bayern, UL C 311, 22.10.2011, str. 7.

³ UL L 268, 18.10.2003, str. 1.

dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil⁴. Ta ugotovitev Sodišča temelji na oceni dejstev, predloženih Sodišču, po mnenju katerega je prisotnost cvetnega prahu v medu predvsem posledica delovanja čebelarja samega, ki za namene zbiranja medu izvaja centrifugo. Vendar pa cvetni prah pride v panj le kot rezultat dejavnosti čebel. Cvetni prah je dejansko v medu ne glede na to, ali čebelar med ekstrahira s centrifugiranjem ali ne. Zato se zdi nujno v Direktivi 2001/110/ES pojasniti, da je cvetni prah naravni sestavni del in ne primes medu. Ta pojasnitev pa ne bi preprečila uporabe Uredbe (ES) št. 1829/2003 za med, ki vsebuje gensko spremenjeni cvetni prah⁵, in zlasti ne bi vplivala na sklepno ugotovitev Sodišča, da se med, ki vsebuje gensko spremenjeni cvetni prah, lahko daje na trg samo, če je zajet v odobritvi v skladu z navedeno uredbo.

Glede na te premisleke je bil pripravljen osnutek predloga o spremembi Direktive 2001/110/ES.

Splošno ozadje

Člena 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) razlikujeta med dvema vrstama aktov Komisije:

- v skladu s členom 290 PDEU lahko zakonodajalec „na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje nezakonodajnih aktov, ki se splošno uporabljajo in dopolnjujejo ali spreminjajo nekatere nebistvene elemente zakonodajnega akta“. Pravni akti, ki jih Komisija sprejme na tak način, se v izrazoslovju, ki se uporablja v Pogodbi, imenujejo „delegirani akti“ (člen 290(3));
- v skladu s členom 291 PDEU lahko države članice „sprejmejo vse ukrepe notranjega prava, ki so potrebni za izvajanje pravno zavezujočih aktov Unije“. Z navedenimi akti se lahko Komisiji podelijo izvedbena pooblastila, kadar so potrebni enotni pogoji za izvajanje pravno zavezujočih aktov Unije. Pravni akti, ki jih Komisija sprejme na tak način, se v izrazoslovju, ki se uporablja v Pogodbi, imenujejo „izvedbeni akti“ (člen 291(4)).

Direktiva Sveta 2001/110/ES ne navaja izrecno, ali je cvetni prah v medu sestavina v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES ali ne. Ker to ni natančno opredeljeno, je Sodišče v zadevi C-442-09 odločilo na podlagi ocene predloženih dejstev, da je cvetni prah „sestavina“ medu v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES (točka 79 sodbe). Posledica te odločitve je med drugim, da se pri označevanju uporabljajo pravila v zvezi s sestavinami iz Direktive 2000/13/ES in zlasti obveznost, da se na etiketi proizvoda navede seznam sestavin (člen 3(1)(2)). Glede na to, da je cvetni prah naravno prisoten v medu in vstopi v panj kot rezultat dejavnosti čebel neodvisno od dejavnosti čebelarja, je treba v Direktivi 2001/110/ES izrecno navesti, da cvetni prah v medu ni sestavina v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES, temveč sestavni del. Dejstvo, da je med naravna snov, ki jo proizvajajo medonosne čebele in

⁴ UL L 109, 6.5.2000, str. 29.

⁵ Dejansko bo po spremembi Direktive 2001/110/ES med, ki vsebujejo gensko spremenjen cvetni prah, še naprej zajet v področje uporabe člena 3(1)(c) navedene uredbe kot „živilo, ki je proizvedeno iz GSO“.

ki se ji ne more dodati nobena živilska sestavina, se odraža v standardu Kodeksa za med⁶.

Ta sprememba ne bo spremenila ugotovitve Sodišča v zadevi C-442/09, da med, ki vsebuje gensko spremenjen cvetni prah, spada na področje uporabe Uredbe (ES) št. 1829/2003. Dejansko je po spremembi Direktive 2001/110/ES med, ki vsebuje gensko spremenjen cvetni prah, še naprej zajet v področje uporabe člena 3(1)(c) navedene uredbe, kot „živila, proizvedena iz GSO“.

Obstoječe določbe na področju, na katero se nanaša predlog

Za usklajevanje se uporabita člena 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Člen 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES opredeljuje pojem „sestavina“ kot „vsako snov, vključno z aditivi in encimi, ki se uporabljajo pri proizvodnji ali pripravi živila in so še vedno prisotni v končnem izdelku, četudi v spremenjeni obliki“.

Usklajenost z drugimi politikami in cilji Unije

Se ne uporablja.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENE UČINKA

V zvezi z uskladitvijo izvedbenih pooblastil Komisije s PDEU posvetovanje z zainteresiranimi stranmi, zunanje izvedensko mnenje ali ocena učinka niso bili potrebni, saj je predlog medinstitucionalna zadeva, ki je neločljivo povezana z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe.

Glede narave cvetnega prahu v medu je bila splošna razlaga, ki je prevladovala pred sodbo, da je iz zgoraj navedenih razlogov cvetni prah sestavni del medu in ne sestavina v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES. Zaradi tega se pravila o označevanju, ki se uporabljajo za sestavine iz Direktive 2000/13/ES (med drugim seznam sestavin), niso uporabljala za med. Predlagana sprememba Direktive o medu pojasnjuje, da cvetni prah ni sestavina v medu in bo tako vplivala na uporabo pravil o označevanju iz Direktive 2000/13/ES, da se ponovno vzpostavi situacija, kot je bila pred sodbo, brez poseganja v uporabo Uredbe (ES) št. 1829/2003 za med, ki vsebuje gensko spremenjen cvetni prah. Zato se ne pričakuje nobena bistvena sprememba za zainteresirane strani in zato ocena učinka ni bila opravljena.

Komisija je izvedla vrsto posvetovanj z državami članicami, zlasti v okviru Stalnega odbora za prehranjevalno verigo in zdravje živali, z zainteresiranimi stranmi (vključno z združenji čebelarjev ali nevladnimi organizacijami), zlasti v okviru svetovalne skupine za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin, svetovalno skupino za čebelarstvo in s tretjimi državami na posebnih srečanjih, ki so bila organizirana v ta namen po odločitvi, ter v okviru različnih forumov Svetovne trgovinske organizacije (STO).

⁶ CODEX STAN 12-1981.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Povzetek predlaganih ukrepov

Ugotoviti prenesena in izvedbena pooblastila, ki jih je treba podeliti Komisiji, kar zadeva Direktivo 2001/110/ES, in določiti ustrezen postopek za sprejetje navedenega akta v novem pravnem okviru, ki ga določa začetek veljavnosti členov 290 in 291 PDEU.

Pojasniti, da cvetni prah v medu ni sestavina v smislu člena 6(4)(a) Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta.

Pravna podlaga

Člen 43 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Načelo subsidiarnosti

Predlog je v skupni pristojnosti EU in držav članic. Glede na tehnično naravo predlagane spremembe (uskladitev pravil glede izvedbenih pooblastil Komisije in pojasnitve statusa cvetnega prahu) predlog ne spreminja porazdelitve pristojnosti med EU in državami članicami, kot jo določa spremenjena zakonodaja in je zato v skladu z načelom subsidiarnosti.

Načelo sorazmernosti

Cilj predloga je pojasniti zakonodajo EU, da cvetni prah ni sestavina v medu, temveč sestavni del, da bi tako zakonodaja ustrezno odražala naraven izvor prisotnosti cvetnega prahu v medu. V tem smislu predlog v Direktivo o medu uvaja omejeno spremembo tehnične narave, ki ne presega tistega, kar je potrebno za doseg tega cilja. Glede na obstoj odločitve Sodišča, ki zagotavlja razlago veljavne zakonodaje EU, zgoraj navedenega cilja ni možno doseči drugače kot s spremembo zakonodaje EU.

Poleg tega izhaja uskladitev obstoječih izvedbenih pooblastil Komisije iz Direktive 2001/110/ES z določbami PDEU iz sprejetja Lizbonske pogodbe in je zato v skladu z načelom sorazmernosti.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o spremembi Direktive Sveta 2001/110/ES o medu

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 43(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po predložitvi osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁷,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Po sodbi Sodišča z dne 6. septembra 2011 v zadevi C-442/09⁸ je treba cvetni prah v medu obravnavati kot sestavino v skladu z Direktivo 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil⁹. Sodba Sodišča je temeljila na razmisleku o predloženih dejstvih, da je cvetni prah v medu predvsem zaradi centrifugiranja, ki ga izvajajo čebelarji za namene nabiranja medu. Vendar pa pride cvetni prah v panj kot rezultat dejavnosti čebel in je naravno prisoten v medu, ne glede na to, ali čebelar med ekstrahira s centrifugiranjem. Zato je treba brez poseganja v uporabo Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi¹⁰ pri gensko spremenjenem cvetnem prahu v medu razjasniti, da je cvetni prah sestavina medu, ki je naravna snov brez sestavin, in ni sestavina v smislu Direktive 2000/13/ES. Zato bi bilo treba Direktivo Sveta 2001/110/ES z dne 20. decembra 2001 o medu¹¹ ustrezno spremeniti.
- (2) Z Direktivo Sveta št. 2001/110/ES se Komisiji podelijo pooblastila za izvajanje nekaterih določb iz navedene direktive. Zaradi začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe je navedena pooblastila treba uskladiti s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Pogodba). Zlasti je pomembno, da se Komisija med svojim pripravljalnim delom ustrezno posvetuje, tudi z ustreznimi strokovnjaki.

⁷ UL C [...], [...], str. [...].

⁸ UL C 311, 22.10.2011, str. 7.

⁹ UL L 109, 6.5.2000, str. 29.

¹⁰ UL L 268, 18.10.2003, str. 1.

¹¹ UL L 10, 12.1.2002, str. 47.

Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti sočasno, pravočasno in ustrezno posredovanje pomembnih dokumentov Evropskemu parlamentu in Svetu.

- (3) Da bi zagotovili enotno uporabo, bi bilo Komisijo treba pooblastiti za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe, da sprejme metode, s katerimi je mogoče preveriti skladnost medu z določbami Direktive 2001/110/ES.
- (4) Prilogi k Direktivi 2001/110/ES vsebujeta tehnične elemente, ki bi jih mogoče bilo treba prilagoditi ali dopolniti, da bi upoštevali razvoj ustreznih mednarodnih standardov. Navedena direktiva ne prenaša na Komisijo ustreznih pooblastil za hitro prilagoditev ali dopolnitev navedenih prilog, da bi se upošteval razvoj mednarodnih standardov. Zato bi bilo treba za dosledno izvajanje Direktive 2001/110/ES na Komisijo prav tako prenesti pooblastila za prilagoditev ali dopolnitev prilog k navedeni direktivi, da bi se upošteval ne samo tehnološki napredek, pač pa tudi razvoj mednarodnih standardov.
- (5) Po sprejetju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane¹², ki se uporablja za vse stopnje proizvodnje, predelave in distribucije hrane in krme na ravni Unije in nacionalni ravni, se splošne določbe Unije o živilih uporabljajo neposredno za proizvode, zajete v Direktivi 2001/110/ES. Zaradi tega Komisiji ni več treba imeti pooblastil za usklajevanje določb navedene direktive s splošno zakonodajo Unije o živilih. Določbe o dodelitvi takšnih pooblastil bi zato bilo treba črtati.
- (6) Da se upošteva tehnični napredek in, kjer je ustrezno, razvoj mednarodnih standardov, bi bilo treba pooblastila za sprejemanje aktov v skladu s členom 290 Pogodbe prenesti na Komisijo, da prilagodi ali posodobi tehnične značilnosti, ki so povezane z opisi proizvoda in opredelitvami v prilogah k Direktivi 2001/110/ES.
- (7) Direktivo 2001/110/ES bi zato bilo treba ustrezno spremeniti.
- (8) Ker se spremembe, ki so povezane z uskladitvijo s Pogodbo, nanašajo le na pooblastila Komisije, ni treba, da jih države članice prenesejo v nacionalno zakonodajo –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO

Člen 1

Direktiva 2001/110/ES se spremeni:

- (1) V členu 2 se doda naslednja točka:

„5. Cvetni prah, ki je naravna sestavina, značilna za med, se ne šteje za sestavino proizvodov iz Priloge I k tej direktivi v smislu člena 6(4) Direktive 2000/13/ES“.

- (2) Člen 4 se nadomesti z naslednjim:

¹² UL L 31, 1.2.2002, str. 1.

„Člen 4

Komisija je pooblaščenca za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 6a, da bi opredelila metode, s katerimi je mogoče preveriti skladnost medu z določbami te direktive. Do sprejetja teh metod države članice vedno, kadar je mogoče, uporabijo mednarodno priznane validirane metode, na primer tiste, odobrene s *Codex Alimentarius*, da preverijo skladnost z določbami te direktive.“

- (3) Člen 6 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 6

Komisiji se podelijo pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 6a za spremembo tehničnih značilnosti v zvezi z imeni, opisi in opredelitvami proizvodov iz Priloge I ter meril za sestavo medu iz Priloge II, da se upošteva tehnični napredek in po potrebi razvoj ustreznih mednarodnih standardov.

Člen 6a

1. Pooblastilo za sprejetje delegiranih aktov iz te direktive se na Komisijo prenese pod pogoji iz tega člena.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 4 in 6 se na Komisijo prenese za nedoločen čas od (...). (*Urad za publikacije naj vstavi datum začetka veljavnosti tega akta o spremembi*).
3. Prenos pooblastil iz členov 4 in 6 lahko Evropski parlament ali Svet kadar koli prekličeta. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki je v njem določen. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Takoj ko Komisija sprejme delegirani akt, o njem hkrati uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet v skladu s členoma 4 in 6, začne veljati le, če niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotujeta delegiranemu aktu v roku dveh mesecev od datuma uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o navedenem aktu, ali če sta pred iztekom navedenega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestila Komisijo, da ne bosta nasprotovala. Navedeni rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.“

- (4) Člen 7 se črta.

Člen 2

1. Države članice najpozneje [datum] sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 1(1). Besedilo navedenih predpisov nemudoma sporočijo Komisiji.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Države članice določijo način takega sklicevanja.

2. Države članice Komisiji sporočijo besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja člen 1(1) te direktive.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik